

רשומות

הצעות חוק

30 באוקטובר 1963

583

ג'ב בחשון תשכ"ד

צמוד

12

חוק הנפס (תיקון מס' 2), תשכ"ד—1963

חוק הנפט (תיקון מס' 2), תשכ"ד-1963

1. במקום סעיף 4 לחוק הנפט, תשי"ב-1952¹ (להלן - החוק העיקרי), יבוא:
- החלפת סעיף 4 "קביעת קו פעולה 4. השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, לקבוע קו הפעולה למתן רשיונות בחיפושי נפט והיקף ההשקעה הכספית המינימלית הדרושה לקבלת רשיון."
2. בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום "אזור נפט פלוני, כולו או מקצתו", יבוא "שטח משטחי המדינה".
- תיקון סעיף 5
3. אחרי סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:
- הוטפת סעיף 7א "זכות קדימה לקבלת רשיון
- 7א. (א) בעל היתר מוקדם יהיה בעל זכות קדימה לקבל זכות נפט בשטח שעליו ניתן לו ההיתר המוקדם (להלן - זכות קדימה), אם נחקיימו בו תנאים אלה:
- (1) התחייב להנחת דעת המנהל לבצע בדיקות מוקדמות לפי חכנית עבודה בהתאם לעקרונות שאושרו על ידי המועצה;
- (2) התחייב להשקיע בחיפושי נפט סכום שלא יפחת מהסכום שהשר, לאחר התייעצות עם המועצה, קבע לאותו מקרה;
- (3) אושר לענין זה על ידי השר לאחר מתן הודעה מוקדמת למועצה.
- (ב) תקופת זכות הקדימה תהיה כפי שיקבע השר ולא תעלה על שנתיים.
- (ג) כל עוד קיימת זכות קדימה על שטח, לא תינתן לאדם אחר זכות נפט באותו שטח.
- (ד) מי שניתנה לו זכות קדימה יהא חייב בתשלום אגרה בשיעור ובמועדים שייקבעו."
4. בסעיף 15 לחוק העיקרי -
- (1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א1) בבקשה יפורשו בין היתר -
- (1) תכנית עבודה מפורטת של חיפושי הנפט כשטח הרשיון;
- (2) ההון העומד לרשות המבקש לביצוע תכנית העבודה;
- (3) הבדיקות המוקדמות שייעשו לשם קביעת המקומות לקידוחי נסיון;
- (4) המועד המשוער לתחילת הקידוחים."
- (2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ד) המנהל רשאי לדחות בקשה שאינה כוללת תכנית עבודה ותכנית מימון התואמים, לדעת המנהל, בקווים כלליים את קו הפעולה בחיפושי נפט ואת היקף ההשקעה הכספית המינימלית הדרושה לקבלת רשיון, שעליהם הודיע השר לפי סעיף 4."

¹ ס"ח 109, תשי"ב, עמ' 322; ס"ח תשי"ז, עמ' 40.

5. אחרי סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:

15א. (א) קרקע שאין עליה זכות קדימה או זכות נפט ונעשו בה על ידי החברה, שסעיף 80א דן בה, בדיקות מוקדמות כדי לעמוד על הסיכויים לגלות בה נפט, ולאחר שפורסמו תוצאות הבדיקות נתבקשו עליה יותר מרשיון אחד, רשאי השר, לאחר התייעצות עם המועצה, להודיע ברשומות, כי אותה קרקע תועמד לתחרות וכל עוד הודעה זו בתקפה לא תינתן עוד זכות קדימה או זכות נפט על אותה קרקע אלא על פי תחרות.

(ב) סדרי התחרות ומתן הרשיון על פיה ייקבעו בתקנות.

(ג) ההצעות לקבלת רשיון על פי תחרות יובאו לפני המועצה שתעבירן בצירוף המלצותיה, למנהל לעיון והוא יחליט בהן; המנהל לא יחליט החלטה הסוטה מהמלצות המועצה אלא באישור השר.

(ד) אין חובה לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

(ה) החלטת על מתן רשיון על פי תחרות, יינתן הרשיון על ידי המנהל.

רשיון על-פי תחרות

תיקון סעיף 17

6. בסעיף 17 לחוק העיקרי –

(1) במקום סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) יבוא:

“(ב) לא יהיה לאדם אחד יותר משנים-עשר רשיונות, ולא יהיו לו רשיונות על שטח כולל העולה על ארבעה מיליון דונם, אלא באישורה המוקדם של המועצה.”;

(2) סעיף קטן (ד) יסומן (ג).

תיקון סעיף 18

7. בסעיף 18 (ב) (1) לחוק העיקרי, לאחר “בשקידה ראויה” יווסף “ובהתאם ללוח הזמנים שבחנאי הרשיון, או שהמנהל נתן ארכה לכיצעור”.

החלפת סעיף 19

8. במקום סעיף 19 לחוק העיקרי יבוא:

19. בעל רשיון ישלם אגרת רשיון בשיעורים ובמועדים שיקבע השר, ורשאי השר לקבוע אגרות שונות בהתחשב באורך תקופת תקפו של הרשיון.

תיקון סעיף 21

9. בסעיף 21 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום המלים “לא יאוחר” יבוא “בתאריך שנקבע בתנאי הרשיון ולא יאוחר”;

(2) סעיף קטן (ב) בטל, והסימן (א) בראשית הסעיף יימחק.

תיקון סעיף 22

10. האמור בסעיף 22 לחוק העיקרי יהיה סעיף קטן (א) ואחריו יבוא:

“(ב) בעל רשיון יהא חייב בשעת קידוח לעשות מכתנים ומדידות ולקחת דוגמאות, וכן לשמור דוגמאות ולהמציאן למנהל, הכל כפי שיוורה המנהל.”

תיקון סעיף 26

11. בסעיף 26 לחוק העיקרי, בסופו, יבוא “ורואים את המדינה כבעלת חזקה על יתרת השטח”.

הוספת סעיף 26א

12. אחרי סעיף 26 לחוק העיקרי יבוא:

26א. (א) המדינה רשאית להעביר לאחר זכויות חזקה המוקנות לה לפי חוקה על ידי המדינה סעיף 26 בתנאים שתמצא לנכון.

העברת שטחי חזקה על ידי המדינה

(ב) מי שהעבירה לו המדינה זכויות חזקה לפי סעיף קטן (א) רואים אותו כמי שהוענק לו ביום ההעברה שטר חזקה על השטחים של- גביהם הועברו לו הזכויות, ויחולו עליו כל התנאים והחובות שבעל חזקה חייב בהם לפי חוק זה, לרבות מתן ערובה לפי סעיף 57.

13. במקום סעיף 27 (ב) לחוק העיקרי יבוא:

תיקון סעיף 27

"(ב) לא יהיו לאדם שטרי חזקה על שטח העולה על שלושה מיליון דונם, אלא באישורה המוקדם של המועצה."

14. בסעיף 32 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 32

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "וכן יהא חייב באגרת חזקה על שטח החזקה בשיעור הגבוה ביותר של אגרת הרשיון שנקבעה לפי סעיף 19";

(2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) בעל החזקה המשלם תמלוג כאמור בסעיף קטן (א), יהא פטור מאגרת חזקה בעד שטח רצוף של חמישים אלף דונם שיבחר בעל החזקה מסביב לכל באר חדשה שבשטח החזקה ושצורתו תאשר על ידי המנהל (להלן - שטח הפקה), ובלבד שכל שטח הפקה חדש או חלקו לא יהא חופף בשום מקום שטח הפקה קודם או חלקו";

(3) בפסקה (1) של סעיף קטן (ה), במקום "שבשטח חזקתו" יבוא "שבשטח הפקתו" ובמקום "2 חביות" יבוא "4 חביות", במקום "3 חביות" יבוא "6 חביות", במקום "6 חביות" יבוא "12 חביות", במקום "10 חביות" יבוא "20 חביות", ובמקום "16 חביות" יבוא "32 חביות";

(4) בפסקה (2) של סעיף קטן (ה), במקום "בשטח החזקה" יבוא "בשטח ההפקה".

15. בסעיף 46 לחוק העיקרי, בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "אם קבע מנהל המכס והבלו, לאחר התייעצות עם מנהל עניני הנפט, כי את החמרים המיובאים לא ניתן לרכוש בישראל ברמה ובטיב שאינם נופלים מתוצרת חוץ, וכי לא ניתן לשכור בישראל את הציוד המיובא בדמי שירות שאינם גבוהים מדמי השכירות המקובלים בחוץ לארץ ובהתחשב בהוצאות הכרוכות בהובלה".

תיקון סעיף 46

16. במקום סעיף 55 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 55

"ביטול זכות נפט 55. (א) המנהל רשאי לבטל זכות נפט או זכות קדימה אם בעל זכות או זכות קדימה נפט או בעל זכות קדימה לא עשה אחת מאלה:

(1) לא מילא אחר הוראה מן ההוראות של חוק זה, או של תקנה או צו לפיו;

(2) לא מילא אחר תנאי החל על זכות הנפט או על ההיתר המוקדם שלו;

(3) לא פעל בהתאם לתכנית העבודה שהגיש או שלא בהתאם ללוח הזמנים שלביצועה או לא השקיע בחיפושי הנפט את הסכומים שהתחייב להשקיע לשם ביצוע תכנית העבודה, והכל על אף הודעה בכתב שנמסרה לו מאת המנהל שלושים יום קודם והדורשת ממנו למלא אחר אותה הוראה או אותו תנאי או אותה התחייבות ומתרה בו כי אי-המילוי עלול להסתיים בביטול זכות הנפט או זכות הקדימה שלו.

(ב) מי שבוטלה זכותו כאמור בסעיף קטן (א), רשאי לערור על החלטת המנהל לפני השר, אשר יחליט בערר לאחר התייעצות במועצה.

תיקון סעיף 57

17. בסעיף 57 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב), יבוא:

(ג) ערבון או ערבות שניתנו לפי סעיף זה יעמדו בתקפם גם לאחר שפגה הזכות שבשלה ניתנו, כל עוד לא הודיע המנהל שאין צורך בהם, אך לא יותר משבע שנים לאחר שפגה זכות הנפט שבקשר אליה ניתנו.

(ד) מי שנתן ערבון או ערבות למנהל לפי סעיף זה, יהא חייב, כל עוד הערבון או הערבות בתקפם, למסור למנהל כל ידיעות שידרוש בקשר לזכות הנפט שפג תקפה ובקשר לפעולות שנקט לפי סעיף 60, וכן יהיו למנהל כל אותו זמן סמכויות לפי סעיף 50 לגבי השטח שבו ניתנה זכות הנפט שפג תקפה.

תיקון סעיף 78

18. בסעיף 78 לחוק העיקרי יימתקו המלים "בתחומי אזור נפט או"

תיקון סעיף 60

19. בסעיף 80 לחוק העיקרי, במקום "ו-28" יבוא "28 ו-55".

הוספת סעיף 80א

20. אחרי סעיף 80 לחוק העיקרי יבוא:

80א. (א) השר רשאי להתיר למנהל מסירת ידיעות שקיבל לפי חוק זה, לחברה למחקר בסיסי בחיפושי נפט שבבעלות המדינה ורשות הפיתוח.

החברה למחקר בסיסי בחיפושי נפט

(ב) השר רשאי להורות שחברה כאמור בסעיף קטן (א) תפקח בעזרת כוח האדם המקצועי שלה, על מילוי הוראות חוק זה והתנאים החלים על זכות נפט או על זכות קדימה, שהסיקח עליהם מצריך בעיקרו ידע בהנדסה או בגיאולוגיה.

(ג) ידיעות שנמסרו לחברה לפי הסעיפים הקטנים (א) ו-(ב) והן סודיות כאמור בסעיפים 22, 23, 37 ו-50, יישמרו בסוד בהתאם לאמור בהם; ידיעות אחרות שנמסרו לחברה כאמור יהיו סודיות, והחברה ועובדיה לא יגלו אותם אלא ברשות השר.

(ד) חברה שסעיף קטן (א) חל עליה לא תעסוק בעצמה ולטובתה היא בחיפושי נפט.

(ה) מי שהועסק על ידי חברה שסעיף קטן (א) חל עליה, או מי שנמסרו לו לצורך עבודתו ידיעות שסעיף קטן (ג) חל עליהן, לא יעבוד במשך שלוש שנים מיום שפרש מעבודתו האמורה, כשכיר או בדרך אחרת בחברה העוסקת בחיפושי נפט, ומי שעוסק בחיפושי נפט לא יעסיק אדם כאמור במישרין או בעקיפין כל אותה תקופה.

(ו) העובר על הוראות הסעיפים הקטנים (ג), (ד) או (ה), דינו - מאסר שנה או קנס 100,000 ל"י.

(ז) הוראות סעיף זה באות להוסיף על כל סמכות ואיסור הקבועים עים נדין אחר ולא לגרוע מהם.

(ח) חברה, אגודה שיתופית וכל חבר בני-אדם אחר שעברו עבירה לפי סעיף זה, ייאשמו בה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה בהם מנהל פעיל, שותף או פקיד האחראי להעסקת עובדים, זולת אם הוכיח שהעבירה געברה שלא בידיעתו או שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח קיום הוראות חוק זה.

21. זכות נפט והיתר מוקדם שניתנו ערב תחילתו של חוק זה יעמדו בתקפם בתנאים שלפני-הם גיתנו, ובעלי זכויות הנפט האמורות יהיו חייבים, כל עוד זכויותיהם אלה בתקפם, בתשלום האגרות שנקבעו לגביהם בחוק העיקרי.

דברי הסבר

התיקון המוצע בא ליתן תוקף להמלצות הועדה בדבר קן הפעולה לעתיד בחיפוש נפט, שנתמנתה על-ידי שר הפיתוח ובראשה עמד פרופ' יגאל ידין, וכן להסדיר ענינים הקשורים ברישוי חיפוש נפט ובהענקת זכויות להפקת נפט ושהתעוררו מאז הופעל חוק הנפט בשנת תשי"ב.

א. הסעיפים 4, 5, 14, 17, 21(ב), 27 ו-78 לחוק הנפט, תשי"ב-1952, אומרים:

4. השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, לקבוע, בהודעה שפורסמה ברשומות, אזורי נפט ורשאי הוא, באותה דרך עצמה, לשנות קביעה כזאת.

5. השר רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה, לקבוע, בהודעה שפורסמה ברשומות, כי אזור נפט פלוני, כולו או מקצתו, יהיה שטח פתוח לחיפוש נפט ולהפקתו (להלן - שטח פתוח), ורשאי הוא, באותה דרך עצמה, לחזור ולסגור שטח פתוח, כולו או מקצתו.

14. לא יינתן רשיון אלא בשטח פתוח.

17. (א) לא יינתן רשיון אחד על שטח העולה על ארבע מאות אלף דונם.

(ב) לא יהיו לאדם באזור נפט אחד יותר משלושה רשיונות.

(ג) לא יהיו לאדם באזור נפט אחד רשיונות על שטח העולה על מליון דונם.

(ד) לא יינתן רשיון על שטח קרקע אלא אם יש בו אותן התכונות מבחינת רציפות הקרקע, ריכוזה והיחס שבין ארכה לרחבה, שנקבעו בתקנות.

21. (ב) מי שבידו יותר מרשיון אחד באזור נפט אחד, הרי כל עוד אין תגלית באותו אזור, וששה חדשים לאחר תגלית, יהא דינם של כל השטחים הרשויים שבאוחס רשיונות, לענין סעיף זה, כדין שטח אחד שיש עליו רשיון אחד; אך הוראה זו לא תחול עוד, אם עברו המש שנים על אחד הרשיונות האלה.

27. (א) לא יינתן שטר חוקה על שטח העולה על מאתיים וחמשים אלף דונם.

(ב) לא יהיו לאדם באזור נפט אחד שטרי חוקה על שטח העולה על שבע מאות וחמשים אלף דונם.

(ג) לא יינתן שטר חוקה מכוח רשיון על שטח קרקע אלא אם יש בו אותן התכונות מבחינת רציפות הקרקע, ריכוזה והיחס שבין ארכה לרחבה שנקבעו בתקנות.

78. שינוי בתחומי אזור נפט או בתחומי שטח פתוח וסגירת שטח פתוח או חלק ממנו לא יפענו בבקשה שהיתה תלויה ועומדת בשעת השינוי או הסגירה או בזכות הנובעת מהיתר מוקדם, מרשיון או משטר חוקה שניתנו לפני כן.

ועדת ידין המליצה על מתן אפשרות לקבוע גדלם של שטחי הרשיונות לפי צרכים גיאולוגיים או כלכליים, ובמידה של גמישות, והציעה "ששר הפיתוח לא יהסס להשתמש בסמכותו כדי לשנות את מספר אזורי הנפט וגבולותיהם". משמעותה של המלצה זו היא למעשה שאין עוד כל חשיבות לקיומם של אזורי הנפט, על כן מוצע עתה לבטלם (סעיפים 1 ו-2 וראה גם פסקה ג להלן).

במקביל לסעיפים 1 ו-2 מוצע לתקן את ההגבלות הקיימות בחוק בדבר מקסימום השטחים שמותר ליתן זכות נפט עליהם לאדם אחד ולהתאימן למצב החדש שיווצר עם ביטול אזורי הנפט. וכן מוצע לאפשר למועצה להתיר הענקת זכויות נפט על שטחים גדולים יותר (סעיפים 6 ו-13) ולתאם את הוראות סעיף 78 למצב שנוצר עם ביטול אזורי הנפט (סעיף 18).

מאחר שכוונת ההצעה היא לעודד השקעות של בעלי זכויות נפט, מוצע לבטל את ההוראה, כי מי שבידו יותר מרשיון אחד באזור נפט אחד חייב בקידוח בכל שטחי הרשיונות בזמן אחד (סעיף 9(2)).

ב. המציאות הוכיחה, שבגופים מחפשי נפט לא ניצלו את האפשרות לקבל היתר לעריכת בדיקות מוקדמות, אלא ביקשו רשיונות ונטלו על עצמם התחייבויות בלי שעמדו תחילה על הסיכויים למצוא נפט בשטחים המבוקשים. טעם לדבר היה חוסר הבטחון בדבר העתיד, היינו החשש, שלאחר הבדיקות המוקדמות יוענק הרשיון לאחר, זה מנע משקיעים בפועל מהשקיע כספים בחיפוש נפט בשטח שאין להם עדיין רשיון עליו.

מוצע לאפשר לשר לתת זכות קדימה לקבלת רשיון למי שקיבל היתר מוקדם. כדי לקבל זכות קדימה יהא בעל היתר מוקדם חייב במסירת תכנית עבודה ובהשקעת סכום כסף מסוים, וכן בתשלום אגרות. הזכות הינתן לאחר התייעצות עם המועצה (סעיף 3).

ג. ועדת ידן המליצה כי "כל מבקש רשיון יידרש להגיש תכנית עבודה מפורטת ותכנית מימון לביצועה. הרשיון יוענק רק אם שוכנע מנהל עניני הנפט כי התכנית היא "בת-ביצוע". מוצע לקיים המלצה זו (סעיפים 4 ו-5).

וזה נוסח סעיף 15 לחוק העיקרי:

15. (א) הרוצה ברשיון יגיש למנהל בקשה על כך, לפי הקבוע בתקנות, ויצרף את סכום האגרה הקבועה בהן.

(ב) בקשה שלא הוגשה לפי האמור, רשאי המנהל לדחותה או לבקש תיקונה להנחת דעתו.
(ג) בקשה המתייחסת לקרקע שכולה בשטח שאינו שטח פתוח רשאי המנהל לדחותה; בקשה המתייחסת לקרקע שמקצתה בשטח פתוח ומקצתה בשטח שאינו פתוח, רשאי המנהל לדחותה או לבקש תיקונה להנחת דעתו או לנהוג בה כאילו היתה בקשה המתייחסת לקרקע שבשטח הפתוח בלבד.

מועצת הנפט קבעה בעבר קווי פעולה למתן רשיונות והם הכוללים דרישות מינימליות להשקעה ולדרכי פעולה (כגון מספר קידוחים, שיטות חיפוש וכד'). מוצע עתה שקווי פעולה אלה יפורסמו (סעיף 1) ושהמנהל יהיה רשאי לדחות בקשה שאינה כוללת תכנית התואמת באופן כללי את קווי הפעולה (סעיף 15(ד) המוצע בסעיף 4).

ד. ועדת ידן המליצה להקים מוסד לתכנון חיפושי נפט, אשר ירכז, יתכנן ויבצע את המחקר הבסיסי הדרוש לחיפוש נפט, ופעולותיו ימומנו על-ידי הממשלה. תוצאות המחקרים הבסיסיים יועמדו לרשות כל מעוניין. מוסד זה עתיד לקום בצורת חברה שבבעלות המדינה ורשות הפיתוח.

בגלל המחסור החמור בכוח אדם מקצועי מוצע, שהחברה תהא רשאית לבצע תפקידי פיקוח מקצועי על בעלי זכויות נפט, וכן לקבל את כל הידיעות הנמסרות בדרך כלל למנהל עניני הנפט. אך מכיוון שבעלי זכויות הנפט רשאים לדרוש, כי ידיעות מסויימות הנמסרות על ידיהם יישמרו בסוד, תחול חובת הסודיות גם על החברה, ועל עובדיה יהא אסור שלוש שנים לאחר פרישתם מעבודה בחברה לעבוד בחברה נפט (סעיף 20).

ייתכן שלפי מחקרים אלה יתברר, כי שטחים מסויימים שאין עליהם זכויות נפט יש להם הסיכויים הטובים ביותר וירבו הקופצים לקבלת רשיונות עליהם. מוצע, שבמקרה כזה יוכל שר הפיתוח, לאחר התייעצות עם המועצה, להעמיד את השטחים לתחרות (סעיף 5).

ה. על פי החוק הקיים תקופת רשיון היא שלוש שנים והיא ניתנת להארכה לתקופות נוספות. ההארכה נתונה לשיקול דעתו של המנהל, אלא שהמנהל חייב להאריך את תקופת הרשיון אם עדיין לא היתה תגלית באותו אזור נפט שבו ניתן הרשיון ובעל הרשיון קודח קדיחת נסיון בשקידה הראויה.

אירע בעבר שבעלי רשיונות החלו בקידוח סמוך לתום תקופת הרשיון, כדי לאלץ בכך את המנהל להאריך את הרשיון.

ועדת ידן המליצה להגיע למצב שבו יערכו חיפושים בשקידה הראויה בכל שטח רשוי. לפיכך מוצע לבטל זכות ההארכה האוטומטית הקיימת. זולת אם הקידוח נעשה לפי לוח זמנים שאושר או ברשות המנהל (סעיף 7).

חזק נוסח סעיף 18 לחוק העיקרי:

18" (א) תקופת הרשיון המקורית היא שלוש שנים.

(ב) תקופת הרשיון ניתנת להארכה, אם הוגשה בקשה על כך, ואלה הם הכללים להארכתה:

(1) כל עוד לא הגיע בעל הרשיון לתגלית בשטח הרשוי, רשאי המנהל להאריך את תקופת הרשיון, אם ראה סיבה טובה ומניחה את הדעת לעשות כן, והוא חייב להאריכה, אם עדיין לא היתה תגלית באותו אזור נפט ובעל הרשיון קודח קדיחה נסיון בשקידה הראויה; ובלבד שסך כל תקופת הרשיון לא תתארך יותר משבע שנים לאחר גתינתו;

(2) הגיע בעל הרשיון לתגלית בשטח הרשוי, חייב המנהל להאריך את תקופת הרשיון שיש בה כדי ליתן לבעל הרשיון זמן מספיק לשם קביעת גבולותיו של שדה הנפט, אך לא יותר משנתיים.

ו. ועדת ידן המליצה להטיל על בעלי רשיונות אגרות שנתיות גבוהות יותר, כדי להניעם לשקול את הצורך בהחזקת השטח.

מוצע, לאפשר לשר הפיתוח לקבוע בתקנות את האגרות (סעיף 8).

במקביל לזה מוצע להכפיל את שיעורי התמלוגים המינימליים המשתלמים בעד חזקה, כדי למנוע קיומו של פער גדול מדי בין התשלומים בעד רשיון לבין התשלומים בעד חזקה (סעיף 14(1)). אין גם כל משמעות לאגרה המשתלמת בעד חזקה בשעה שמופק נפט משטח החזקה, מאחר שהיא ניתנת לניכוי מהתמלוגים. אולם מענינה של המדינה הוא, שגם שטחי חזקה יהיו נתונים לחיפושי נפט אינטנסיביים. על כן מוצע, כי האגרות והתמלוגים ישולמו רק לגבי שטח שדה הנפט וסביבתו הסמוכה, ואילו על יתרת שטח החזקה יחולו אגרות בשיעור האגרות החלות על שטח הרשיון (סעיף 14(2)).

הוראות סעיפים 32(א) ו-1(ה) לחוק העיקרי הם:

32" (א) בעל חזקה חייב בתמלוג בשיעור שמינית מכמות הנפט שהופקה משטח החזקה ונוצלה למטע כמות הנפט שהשתמש בה בעל החזקה בהפעלת שטח החזקה.

(ה) (1) הסכומים המינימליים שבעל חזקה ישלם לשנה פלונית לכל אף דונם שבשטח

חזקתו יהיו השווי של מספר הביות נפט, כמפורט להלן, בסוף אותה שנה:

בעד השנה הראשונה של החזקה - 2 הביות;

בעד השנה השנייה של החזקה - 3 הביות;

בעד השנה השלישית של החזקה - 6 הביות;

בעד השנה הרביעית של החזקה - 10 הביות;

בעד השנה החמישית של החזקה

ובעד כל שנה שלאחריה - 16 הביות;

(2) לענין זה יהי מספר הדונמים לשנה מסוימת מספר הדונמים הכלולים בשטח החזקה בסוף אותה שנה; והשווי של הבית נפט יהיה מחירה של הבית נפט גלמי מזרח מיכוני בתחנה סופית של צינור בחוף המזרחי של הים התיכון.

ז. סעיף 21(א) לחוק העיקרי אומר:

21" (א) בעל רשיון חייב להתחיל לקדוח קדיחת נסיון לא יאוחר מתום שנתיים לאחר מתן הרשיון ולהמשיך בקדיחות נסיון בשקידה הראויה עד שהגיע לתגלית, ולא יפסיק בין גמור קדיחת באר אחת ובין תחילת הקדיחה של באר אחרת יותר מארבעה חדשים.

נוסח הסעיף מעורר ספק אם מותר להתנות חובת קידוח במועד מוקדם יותר - דבר שנוהגים לעשותו לעתים קרובות. מוצע להבהיר את הדבר (סעיף 9(1)).

ח. סעיף 22 לחוק העיקרי אומר:

22" בעל רשיון חייב להגיש למנהל, בצורה, בזמנים ולפי הפירוט שנקבע בתקנות, דינים וחשבונות על חיפושי הנפט שערך; בעל הרשיון רשאי לדרוש שהדיעות שהמציא בדיון וחשבון יישמרו בסוד, במידה שהן נוגעות לסיכויים של גילוי נפט.

מוצע, לאפשר למנהל לדרוש גם מבעל רשיון להמציא דוגמאות כפי שיקבע, וזאת כדי להגדיל את הידע הגיאולוגי הכללי ולהרחיב את הידיעות הדרושות לצורך הסקר הבסיסי הכל-ארצי (סעיף 10).

ט. לפי החוק הקיים רשאי בעל רשיון שגילה נפט לבחור לעצמו, בשטח הרשיון שבו נעשתה התגלית, שטח שלא יעלה על 250 אלף דונם, שבו תוענק לו חזקה; יתרת השטח פתוחה שוב למבקשים.

מוצע, להעביר את זכויות הנפט ויתרת השטח למדינה לנצלן בעצמה או באמצעות חברה שבבעלותה, במקרה כזה יראו את מי שהועבר לו השטח כבעל חזקה והוא יהיה חייב בכל החובות הקשורות בכך. תקופת החזקה תיקבע על-ידי המדינה (סעיפים 11 ו-12).

י. חברות נפט פטורות מתשלום מסים על יבואם ורכישתם של טובין הדרושים למטרות נפט. סעיף 46 לחוק העיקרי (כפי שתוקן בס"ח תשי"ז, עמ' 40) אומר:

"46. בעל זכות נפט רשאי לייבא לישראל, בעצמו או באמצעות סוכן, ללא תשלום מס ומס יבוא אחר, את כל המכונות, הציוד, המיטקנים, הדלק, הבתים, מערכת ההובלה וכיוצא באלה – למעט טובי תצרוכת – הדרושים לו למטרות נפט (להלן – המרים)."

אירע בעבר, שחברות מחפשות נפט הביאו ציוד יקר ארצה למרות שהוא ניתן להשגה בארץ, מוצע עתה לצמצם הפטור למקרים שבהם לא ניתן להשיג הציוד או הטובין בארץ (סעיף 15).

יא. סעיף 55 לחוק העיקרי אומר:

"55. לא מילא בעל זכות נפט אחר הוראה מן החוראות של חוק זה, או של תקנה שהותקנה לפיו, או של צו שהוצא לפיו, או לא מילא אחר תנאי החל על זכות הנפט שלו, על אף הודעה בכתב שנמסרה לו מאת המנהל שלושים יום קודם והדורשת ממנו למלא אותה הוראה או אותו תנאי ומתרה בו כי אי המילוי עלול להסתיים בביטול זכות הנפט שלו, רשאי השר, לאחר התייעצות עם המועצה, לבטל את הזכות שבקשר אליה אירע אי המילוי."

לאור המלצת ועדת ידין להפעיל את חוק הנפט בדייקנות, מוצע, כי הסמכות לבטל זכויות תהיה בידי מנהל עניני הנפט, אולם מי שנפגע על-ידי החלטתו, רשאי לערור עליה לפני השר וערר כזה יובא לדיון בפני המועצה (סעיף 16).

יב. סעיף 57 לחוק העיקרי אומר:

"57. (א) לא חינתן זכות נפט אלא אם נתן המבקש ערבוּן או ערבות, המתקבלים על הדעת והמנחים את דעתו של המנהל, כערובה לנזקים שייגרמו בפעולותיו עקב זכות הנפט ולהוצאות שהוא חייב לשלם לפי חוק זה.

(ב) המנהל רשאי בכל עת, לאחר הודעה למועצה, לדרוש מבעל זכות נפט לשנות או להגדיל, באופן המתקבל על הדעת, את הערובה שניתנה."

קיים ספק בדבר תקופת תקפו של ערבוּן או ערבות הניתנים לפי סעיף זה, ומוצע להבהיר שהם יישארו בתקפם שבע שנים לאחר תום תקופת זכות הנפט, אשר בשלה ניתנו, או עד שהמנהל יודיע, כי אין בהם צורך עוד, ולענין זה יהיה המנהל רשאי לדרוש מבעל הזכות את כל הידיעות הדרושות לו (סעיף 17).

